

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 65/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. februára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou [REDACTED], v mene ktorej koná advokát [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Partizánske a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti [REDACTED], odmieta pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Partizánske (ďalej len „okresný súd“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe žaloby [návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní pôvodne doručenom Okresnému súdu Banská Bystrica, pozn. (ďalej len „žaloba“)] sa sťažovateľka (žalobkyňa) domáha na okresnom súde proti spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zaplata sumy 11 101,75 € s príslušenstvom. V právnej veci žaloby sa na okresnom súde konanie vedie pod sp. zn. 5 Cb 20/2018.

3. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti okrem iného uviedla:

«... V predmetnej právnej veci... sa dňa 24.10.2019 konalo pojednávanie, na ktoré sa Žalovaný nedostavil, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol Žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a Žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami. Na základe uvedeného Sťažovateľ navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie Žalovaného v zmysle § 274 Civilného sporového poriadku. Porušovateľ následne nevydal rozsudok pre zmeškanie Žalovaného s odôvodnením, že „Súd uvádza, že nebude rozhodovať rozsudkom pre zmeškanie. Bude vydaný len rozsudok vo veci samej.“...

Okresný súd Partizánske tak nevydal rozsudok pre zmeškanie Žalovaného, hoci vo fáze pojednávania, ak žalobca za splnenia prezumovaných podmienok (§ 274 Civilného sporového poriadku) vydanie kontumačného rozsudku navrhne, súd možnosť takejto úvahy nemá a je povinný nasledovať prejav dispozičného princípu a žalobe kontumačným rozsudkom vyhovieť. V tejto súvislosti poukazujeme na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, I. ÚS 233/2019 zo dňa 04.06.2019.

Povinnosť súdu vydať kontumačný rozsudok je upravená v § 274 Civilného sporového poriadku...

Podľa nášho názoru v tomto konaní konaním Okresného súdu Partizánske, kedy nevydal kontumačný rozsudok pre zmeškanie Žalovaného (a kedy túto možnosť v zmysle

Civilného spotového poriadku ani nemá), došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...»

4. Sťažovateľka v závere svojej ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd „*túto sťažnosť prijal, vyhovel jej a rozhodol, že Okresný súd Partizánske porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu, ktoré je zaručené v čl. 46, ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že porušil právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré je zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*

... aby Ústavný súd Slovenskej republiky priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, a to čiastku 11.101,75 EUR, ktorú mu je Okresný súd Partizánske povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

Okresnému súdu Partizánske sa ďalej ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu Burian & partners, s.r.o., IČO... a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie veci ústavným súdom

10. Podľa § 42 ods. 1 zákona o ústavnom súde podanie, ktorým sa začína konanie pred ústavným súdom, je návrhom na začatie konania.

11. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

12. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

13. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

- a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,
- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

14. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že napriek právnenému zastúpeniu sťažovateľky ústavná sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Závažným nedostatkom ústavnej sťažnosti je absencia, resp. neúplnosť jej petitu, t. j. návrhu, ako má ústavný súd vo veci rozhodnúť, a to do takej miery, ktorá bráni jej meritórnemu preskúmaniu.

15. Sťažovateľka sa síce v prvej časti petitu ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia ňou označeného základného práva podľa ústavy a označeného práva podľa dohovoru, avšak bez označenia akéhokoľvek právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľky boli ňou označené práva porušené.

16. Je pravdou, že v odôvodnení ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukazuje na porušenie ňou označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru tým, že okresný súd na jej návrh na pojednávaní konanom 24. októbra 2019 o žalobe nerozhodol

rozsudkom pre zmeškanie v zmysle § 274 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, a to podľa jej názoru napriek splneniu všetkých zákonných podmienok, avšak tieto jej tvrdenia môže ústavný súd považovať iba za súčasť argumentácie, a nie za relevantný návrh, o ktorom môže ústavný súd rozhodnúť. Z ústavnej sťažnosti, resp. jej petitu nie je poznateľné, vo vzťahu k akému právoplatnému rozhodnutiu, opatreniu alebo inému zásahu by mal ústavný súd vysloviť porušenie ňou označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. Navyše, postup, pri ktorom by ústavný súd v zmysle § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde priznal primerané finančné zadosťučinenie bez predchádzajúceho vyslovenia porušenia označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru konkrétnym právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, ústava a ani zákon o ústavnom súde neumožňujú. Priznanie primeraného zadosťučinenia je totiž viazané na vyhovenie ústavnej sťažnosti a deklarovanie, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva alebo slobody, prípadne ľudské práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

17. Vychádzajúc z uvedeného, možno uzavrieť, že sťažovateľkou predložený návrh rozhodnutia vo veci samej (petit) nie je vymedzený presne, jednoznačne a určito, teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie v uvedenej veci. V dôsledku uvedeného nedostatku by ústavný súd takto navrhovaný petit nemohol premietnuť do svojho rozhodnutia.

18. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. A tak ústavný súd nie je povinný nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky z úradnej povinnosti odstraňovať. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo iba formálnych náležitostí, ale obsahových náležitostí (neúplný, neurčitý či nezrozumiteľný petit), ústavný súd nevyzýval na odstránenie nedostatkov tejto ústavnej sťažnosti.

19. Ústavný súd nemôže vybočiť z rámca návrhu na rozhodnutie určeného sťažovateľkou, nemôže rozhodnúť o niečom inom alebo navyše a nemôže ani sám vykonať konverziu sťažovateľkou chybné formulovaného petitu ústavnej sťažnosti. V situácii, keď je petit ústavnej sťažnosti sťažovateľkou z hľadiska práva nesprávne formulovaný, musí ústavný súd – s ohľadom na viazanosť ústavného súdu petitom – ústavnú sťažnosť odmietnuť.

20. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

21. V dôsledku toho rozhodovanie o ďalšom procesnom návrhu sťažovateľky spočívajúcom v priznaní náhrady trov tohto konania v danej veci úplne stratilo opodstatnenie. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd už týmto návrhom sťažovateľky nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13.februára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu